

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Ларіна І. О.

**ЗОШИТ НА ДРУКОВАНІЙ ОСНОВІ:
МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Факультет _____

Група _____

Харків – 2021

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Ларіна І. О.

**ЗОШИТ НА ДРУКОВАНІЙ ОСНОВІ:
МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Факультет _____

Група _____

Харків – 2021

УДК 37.035
ББК 74.200

Укладач: І. О. Ларіна, доцент кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Рецензенти: М. В. Роганова, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
О. І. Рассказова, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

**Затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди
Протокол № 5 від 02.06.2021 р.**

Ларіна І. О.

Зошит на друкованій основі: методика музичного виховання: робочий зошит для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «012 Дошкільна освіта». Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. 33 с.

«Зошит на друкованій основі: методика музичного виховання» складений з урахуванням особливостей програмного матеріалу робочої програми для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю «012 Дошкільна освіта». Зошит призначений для засвоєння здобувачем вищої освіти змісту курсу «Методика музичного виховання» під час аудиторних та самостійних занять.

Видано за рахунок укладача

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021
© Ларіна І. О., 2021

ЗМІСТ

Модуль 1.	Загальна характеристика музичного виховання і розвитку дітей	5
Тема 1.1.	Організація професійної діяльності музичного керівника закладу дошкільної освіти	5
Тема 1.2.	Організація професійної діяльності музичного керівника закладу дошкільної освіти	13
Модуль 2.	Напрями дитячої музичної діяльності та форми її організації у закладах дошкільної освіти	22
Тема 2.1.	Методи й прийоми організації різних видів музичної діяльності дітей дошкільного віку	22
Тема 2.2.	Діагностичне обстеження музичного розвитку дошкільників	27
Література		31

Передмова

Навчально-методичний посібник пропонується здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти, які оволодівають додатковою компетенцією «Музичне мистецтво». Мета його – допомогти у вивченні основних питань курсу «Методика музичного виховання»: ключових понять, особливостей організації музичної діяльності музичного керівника і дітей дошкільного віку, здійснення діагностування музичного розвитку дошкільників тощо.

Матеріали посібника пов'язані зі змістом програми курсу «Методика музичного виховання». У посібнику розміщені запитання, практичні і творчі завдання для закріплення знань з тем двох модулів.

Для успішного вирішення завдань необхідно користуватися літературою, що розміщена наприкінці посібника.

Тема 1. Організація професійної діяльності музичного керівника закладу дошкільної освіти

1. Яку роль має мистецтво в розвитку особистості дитини за Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Музичний керівник повинен знати

вміти _____

мати ціннісні орієнтації _____

володіти культурою спілкування _____

Функції музичного
керівника _____

Посадові обов'язки _____

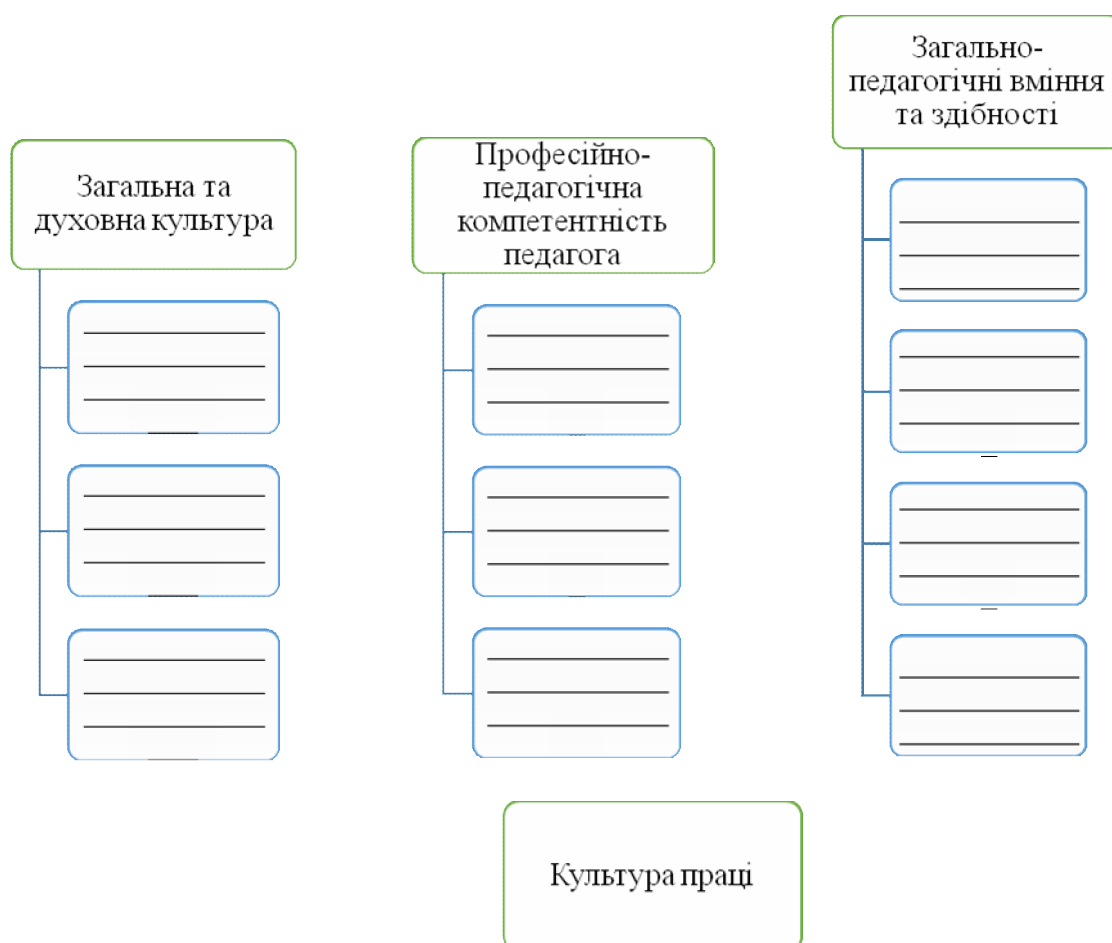
Права _____

Відповідальність _____

3. Складові професійної майстерності музичного керівника:

Педагогічна майстерність –

Заповніть:

4. Які основні види діяльності здійснюються музичним керівником у закладі дошкільної освіти

Види діяльності музичного керівника

5. Заповніть таблицю:

Види діяльності	Відведений час на день	
	Ранній вік	Дошкільний вік
Ранкова гімнастика та заняття разом		
Розваги		
Підготовка до свята		
Індивідуальні заняття з дошкільниками		
Групові заняття з вихователями		
Консультації вихователів		
Консультації для батьків		
Добір і розучування музичного репертуару		
Планування та облік роботи на засвоєння програмових навичок		
Виготовлення матеріалів для «Куточку для батьків»		
Всього на по 6 годин на тиждень у кожній віковій групі	24 г (4 групи)	

6. До переліку документації музичного керівника входить:

A worksheet template for a story arc. It features a vertical timeline on the left with four blue rectangular boxes. To the right of each box is a large, light green rectangular area with a green border and two horizontal lines for writing. The entire page is set against a background of horizontal blue lines.

Самостійна робота

7. Проаналізуйте розділи з музичного виховання в сучасних програмах («Дитина», «Впевнений старт», «Я у світі») щодо назви розділу, змісту педагогічної роботи, освітніх завдань, запропонованого репертуару.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Творче завдання

Складіть на основі матеріалів електронних ресурсів орієнтовний план масових заходів, дійств музично-естетичного циклу дітей середнього дошкільного віку.

місяць	теми тижнів	рознага	термін	свято	термін	Робота з батьками	термін	відповідальні
вересень								Музичний керівник, вихователь
жовтень								Музичний керівник, вихователь
листопад								Музичний керівник, вихователь
грудень								Музичний керівник, вихователь
січень								Музичний керівник, вихователь
лютий								Музичний керівник, вихователь
березень								Музичний керівник, вихователь
квітень								Музичний керівник, вихователь
травень								Музичний керівник, вихователь

Тема 1.2. Напрями дитячої музичної діяльності та форми її організації у закладах дошкільної освіти.

Ключові поняття:

Музична діяльність дошкільників –

Види музичної діяльності –

Музичні заняття –

Види занять

Типи занять

Музика у повсякденні –

Дайте відповіді на запитання

- 1. Які види музичної діяльності охоплюють напрями музичної діяльності дошкільників?**

2. За якими критеріями слід добирати музичний репертуар для дошкільників? _____

3. Який період часу охоплює робота з дошкільниками над музичними творами? Який етап займає найбільше часу і чому?

4. Наведіть варіанти структури занять для дошкільників раннього і дошкільного віку

Ранній вік	Дошкільний вік

5. Методи стимулювання самостійної музичної діяльності дошкільників

76. Заповніть таблицю

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

[illegible]

Завдання для самостійної роботи

Простежте етапи розучування музичних творів з різних видів діяльності на протязі 8 занять для будь-якого дошкільного віку, використовуючи розробки занять («У світі музики»)

Місяць _____ група _____

Заняття	Заняття 1	Заняття 2	Заняття 3	Заняття 4	Заняття 5	Заняття 6	Заняття 7	Заняття 8
вправа	Музичний твір							
	<u>завдання</u>							
Слухання музики	Музичний твір							

<u>завдання</u>	Музичний твор	<u>завдання</u>	Музичний твор
	Пісня 2		Танок
			Музично-рушмічні рухи

<u>завдання</u>	<i>Музичний твір</i>	<u>завдання</u>
	<i>Гр</i>	

Творче завдання

Складіть конспект розучування будь-якої пісні (другий етап) для середньої групи.

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, leaving small margins at the top and bottom. There are no vertical margin lines, and the paper is completely blank except for the lines.

Модуль 2. Методика музичного виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку.

Тема 2.1. *Методи й прийоми організації різних видів музичної діяльності дітей дошкільного віку.*

Практичні завдання

1. Складіть порівняльну таблицю «Фізіологічний і психологічний розвиток дошкільників»

Види музичної діяльності	Вік дітей		
	Молодший вік	Середній вік	Старший вік
Слухання музики			
Співи			

Музично-ритмічні рухи			
Гра на музичних інструментах			

2. Наведіть приклади використання методів та методичних прийомів музичного розвитку дошкільників у різних видах музичної діяльності

Слухання _____

Співи _____

Музично-ритмічні

рухи _____

Гра на музичних

інструментах

3. Перегляньте в мережі Інтернет відео будь-якого музичного заняття і зробіть його аналіз за планом:

1. Вікова група дітей

2. Тип і вид заняття

3. Структура заняття

4. Методи і прийоми, доцільність їх використання у різних видах діяльності

5. Виконання педагогом музичного матеріалу

6. Доречність використання дидактичного матеріалу

7. Володіння увагою дітей на занятті, організаційні і комунікативні вміння педагога

8. Реакція дітей

9. Висновки і пропозиції

Творче завдання

Складіть перелік музичних творів (класичної музики) з будь-якої теми за власним вибором:

настрій і почуття людини;

про птахів і тварин;

природа і музика;

музичні жанри (марш, пісня, танець);

музичні інструменти.

Тема 2.2. Діагностичне обстеження музичного розвитку дошкільників.

Практичне завдання

Підібрати вправи для перевірки музичного розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Критерії діагностування розвитку музичних здібностей дошкільників за Ветлугіною Н. А.

Музичні інтереси та вподобання	Сприймання музики	Музичні здібності	Виконавство	Способи самостійної діяльності	Музична творчість
Визначення улюбленого виду музичної діяльності.	Виявлення особливостей сприймання музики	Виявлення рівня звуковисотного слуху	Виявлення якості співочих умінь	У співах	Пісенна
Надання переваги жанру музики у процесі слухання	Сприймання 2-3 частинної форми п'єси в умовах темпових та динамічних змін.	Визначення напрямку руху в мелодії	Виявлення якості музично-ритмічних рухів	У музично-ритмічних рухах	Музично-ігрова, танцювальна

Виявлення улюблених пісень		Виявлення рівня ладото- нального слуху	Виконання елементів танцю		
Надання переваги жанру музики у процесі рухів.		Виявлення рівня ритмічного слуху	Виконання музично- ігрового образу		
Надання переваги різним дитячим музичним інструментам			Виявлення якості гри на дитячих інструментах		

--	--	--	--	--	--

Рекомендовані джерела

Базова

1. Газіна І. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навчальний посібник. Подільський: Аксіома, 2012. 256 с.
2. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. екр. Проекту В. О. Огнев'юк ; авт. кол. : Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко [та ін.] ; наук. рек. : Г. В. Беленька, М. А. Машовець ; Мін. Осв. і науки України. Київ, ун-т Б. Гринченка, 2016. 304 с.
3. Романюк І. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі : навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 280 с.
4. Каспрук І. Свята і розваги в дошкільному навчальному закладі: методичний посібник. Львів : «Растр-7», 2015. 100с.
5. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : [монографія]. Київ : Освіта України, 2010. 274 с.

Допоміжна

1. Андрейко Н., Скоропад І., Щербак А. Музична діяльність майбутнього першокласника. Х. : Ранок, 2012. 144 с.
2. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» // О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець. 2013. 264 с.
3. Верстюк А. Музика – помічник у вихованні дітей. *Обдарована дитина*. 2009. № 4. С. 55–60.
4. Вільчковський Е., Денисенко Н., Шевченко Ю. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2011. 128 с.
5. Вовк Т. Патріотичне виховання дошкільників на музичних заняттях. *Музичний керівник*. 2015. №3. С. 4.
6. Вотамянук Т. Роль родини в музичному вихованні дітей. *Палітра педагога*. 2009. №3. С. 26-31.
7. Гавриш В. Слухання музики з дітьми в інклюзивних групах. *Муз. керівник*. 2012. № 11. С. 25-32.
8. Гелунова А., Чиркіна В. У світі музики. Розробки занять для дітей 4-6 років. Х.: Основа, 2009. 332 с.
9. Дікуша, О. С. Як вчити дітей розуміти класичну музику засобами творчих вправ. *Обдарована дитина*. 2009. № 9. С.50-53.
10. Закон України «Про дошкільну освіту». *Освіта України*. 2001. № 33.
11. Катрук А. Формування творчих здібностей дітей за допомогою музично-ритмічних рухів. *Музичний керівник*. 2015. №4. С. 4.

12. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
13. Лісовська Т. А. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Держ. закл. «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського». О., 2011. 20 с.
14. Малашевська І. А. Програма освітньо-оздоровчої роботи з дітьми старшого дошкільного віку «Веселкова музикотерапія» / І. А. Малашевська, С. К. Демідова. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 44 с.
15. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
16. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: Збірник методичних матеріалів. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 104 с.
17. **Освітня** програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук / за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
18. Погрібняк Н. В. Розвиток основ художньо-естетичної культури в дітей дошкільного віку як складова життєтворчості. Запоріжжя: Ліпе, 2007. с. 213
19. **Програма** художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку „Радість творчості” / упор. Р. Борщ, Д. Самойлик. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 72 с.
20. Реброва Н. Пісні – забави на музичних заняттях з молодшими дошкільниками. *Музичний керівник*. 2012. №8. С. 18-21.
21. Романюк І. Музичний куточок в дошкільному навчальному закладі. *Музичний керівник*. 2013. №7. С. 27-32.
22. Садовенко С. Світ фольклору: Український дитячий музичний фольклор як засіб розвитку музичних здібностей дітей дошкільного віку : науково-методичний посібник. К.: КТ «Київська нотна фабрика», 2007. 332 с.
23. Самбор Л. Музично-дидактичні ігри на музичних заняттях. *Музичний керівник*. 2014. №11. С. 4-10.
24. Суховерська О. Рухливі забави та ігри: З мелодіями й примовками. Львів : Свічадо, 2007. 124 с.
25. Швайгерт Н. Чарівну силу музики – дітям щодня. *Дошкільне виховання*. № 9. 2013. С. 32-34.
26. Шуть М. Музичне оформлення дитячого свята. *Музичний керівник*. 2013. №7. С. 4-9.

Додаткові ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. К. : 2012. 69 с.
Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. К. : 2012. 69 с.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf>

2. Барило С.Б. Конспекти лекцій з методики музичного виховання дошкільників. Для студентів 2-го курсу педагогічного факультету спеціальності «Дошкільна освіта» Режим доступу
<http://194.44.152.155/elib/local/389.pdf>

3. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: Збірник методичних матеріалів / Упор. І. А . Романюк. - Тернопіль: Мандрівець, 2007. - 104 с.

4. <http://194.44.152.155/elib/local/r9.pdf>

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчальне видання

Ларіна Ірина Олександрівна

Навчально-методичний посібник

Відповідальний за випуск: Н. Г. Тарарак

**Відповідальність за дотримання вимог
академічної доброчесності несе укладач**

Підписано до друку 03.06.2021 р. Формат 60х90 1/8.
Папір офсетн. Друк – різнографія. Ум. друк. арк. 4,2
Обл.-вид. арк. 4,5. Гарнітура Times New Roman.
Наклад 100 прим. Зам. №18-06/21

Віддруковано:

«ФОП Напольська А.В.»

Виписка з ЄДР ЮО та ФОП № 2 480 000 0000 152491

від 01.10.2013 р.

м. Харків вул. Я.Мудрого (був. Петровського), 34

т.: 700-42-81

